

**UCHWAŁA NR XL/318/21
RADY MIEJSKIEJ W OBORNIKACH ŚLĄSKICH**

z dnia 28 października 2021 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021 – 2023.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1372) w związku z art. 176 pkt 1 oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Oborniki Śląskie na lata 2021 – 2023 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Obornik Śląskich.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej w Obornikach
Śląskich

Agnieszka Zakęś

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE OBORNIKI ŚLĄSKIE NA LATA 2021 - 2023

Wstęp

Gminny Program Wspierania Rodziny, na lata 2021 – 2023, został opracowany na podstawie art.176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r., o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 ze zm.).

Podstawową komórką społeczną i naturalnym środowiskiem rozwoju każdego dziecka jest rodzina. To w niej dziecko rozwija swoją osobowość i uczy się podstawowych zasad funkcjonowania w społeczeństwie. Jednakże, nie wszystkie rodziny prawidłowo wypełniają swoje podstawowe funkcje i zabezpieczają potrzeby dziecka. Właśnie w przypadku takich rodzin, rodzin dysfunkcyjnych, bardzo potrzebne jest wsparcie ze strony instytucji, stojących na straży ochrony praw dziecka. Ich głównym celem działania jest przywrócenie zdolności do wypełniania właściwej funkcji rodziny, pomoc w odzyskaniu funkcji opiekuńczych rodziny oraz umożliwienie dziecku powrotu do środowiska rodzinnego.

Gminny Program Wspierania Rodziny jest aktem, który obok ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, tworzy podstawowe zasady działania na rzecz rodzin, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Wskazuje wszystkim osobom, instytucjom i organizacjom, pracującym z dziećmi, kierunek przy podejmowaniu działań naprawczych, wspomagających rodzinę, a także działań profilaktycznych.

Diagnoza sytuacji demograficznej i społecznej

Diagnozą zostały objęte rodziny, zamieszkujące na terenie gminy Oborniki Śląskie, w zakresie prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Dane do diagnozy pochodzą z M – GOPS w Obornikach Śląskich (tabela nr 1). Z danych uzyskanych z Urzędu Miejskiego w Obornikach Śląskich wynika, że, na dzień 31 grudnia 2020 roku, gmina liczyła 20 287 mieszkańców.

Tabela nr 1.

Wyszczególnienie	Rok 2020
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	312
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych	759
Liczba rodzin korzystających z Funduszu Alimentacyjnego	84
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń wychowawczych	2293
Liczba dzieci w gminie Oborniki Śląskie w wieku 0 -18 lat	3794
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej, którym przyznano pomoc ze względu na bezrobocie	69

Przyczyny i nasilenia trudnych sytuacji życiowych rodzin przedstawia tabela nr 2.

Tabela nr 2.

Występujący problem	Liczba środowisk
Ubóstwo	199
Bezrobocie	88
Długotrwała lub ciężka choroba	148
Niepełnosprawność	97
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych – rodzina niepełna	44
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych – rodzina wielodzietna	2
Alkoholizm/ problem alkoholowy	12
Narkomania	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	3
Zdarzenia losowe	4

Analiza SWOT

Wsparcie rodziny na terenie gminy Oborniki Śląskie	
Mocne strony	Słabe strony
- asystent rodziny zatrudniony w M-GOPS, - wiedza i doświadczenie pracowników M-GOPS, - zaangażowanie i wiedza pracowników Biura Pełnomocnika Burmistrza ds. Przeciwdziałania Uzależnieniom,	- brak chęci współpracy ze strony rodzin, którym odebrano dzieci, - brak możliwości skorzystania na terenie gminy z porad psychologa dziecięcego, - mała ilość bezpłatnych zajęć pozalekcyjnych dla dzieci,

- doświadczenie w pracy z rodziną z uzależnieniami członków GKRPA, - działalność Ośrodka Wsparcia i świetlic środowiskowych, - doświadczenie w pracy z rodziną Policji, - dobra współpraca z Kuratorami zawodowymi i społecznymi, - prężnie działający Zespół Interdyscyplinarny, - wiedza i zaangażowanie nauczycieli szkół, przedszkoli i żłobka, - oferta OS i R na spędzania czasu wolnego, basen, - oferta OOK, Biblioteki, Saloniku , Kina, - działalność świetlic wiejskich, - duża liczba prężnie działających stowarzyszeń, - aktywny udział Akcji Katolickiej w dożywianiu dzieci, - współpraca z Domem Dziecka w Obornikach Śląskich, - aktywni społecznie słuchacze STUW „Atena”, - aktywny Wolontariat, - współpraca z samorządem gminnym i młodzieżowym, - znajomość zasobów środowiska lokalnego pracowników M-GOPS,	- trudności finansowe rodzin, - brak wiedzy na temat wychowywania dzieci wśród rodziców z problemami opiekuńczo -wychowawczymi, - brak świadomości zagrożeń ze strony środowiska wśród ww. rodzin, - utrudnianie kontaktu przez rodziców rodzin zagrożonych wykluczeniem z pracownikiem socjalnym i asystentem rodziny, - brak rodzin wspierających,
Szanse	Zagrożenia
- budowa zintegrowanego wsparcia dla rodzin, - zwiększenie zatrudnienia asystentów rodziny, - kształtowanie polityki prorodzinnej, - wzrost świadomości o zagrożeniach dla rodziny wśród społeczeństwa, - zmiana poglądów na temat wychowywania dzieci, - nowe zasady pracy z rodziną,	- osłabienie autorytetu rodziny, - wzrost kosztów utrzymania rodziny, - osłabienie więzi rodzinnych, - obarczanie Państwa i różnych instytucji odpowiedzialnością za edukację i wychowanie dzieci,

Czas realizacji Programu

Gminny Program Wspierania Rodziny został opracowany na lata 2021 – 2023.

Odbiorcy Programu

Odbiorcami Programu są:

- 1) rodziny, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, także te, których dzieci zostały umieszczone w placówkach opiekuńczo - wychowawczych,
- 2) dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki,
- 3) przedstawiciele instytucji i służb, pracujących na rzecz dzieci, młodzieży i rodzin.

Cele

1. Cel główny Programu:

głównym celem Programu jest niesienie pomocy rodzinom, zamieszkującym na terenie Gminy Oborniki Śląskie, w zakresie stwarzania optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

2. Cele szczegółowe Programu:

- wzmocnianie roli rodziny,
- wspieranie rodzin, mających trudności w wykonywaniu funkcji opiekuńczo - wychowawczych,
- działanie na rzecz pozostawiania dzieci i młodzieży w środowisku zamieszkania,
- zapobieganie zerwaniom więzi pomiędzy dziećmi a ich rodzicami,
- podejmowanie działań zmierzających do powrotu dziecka do rodziny naturalnej,
- współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami, organizacjami, działającymi na rzecz dziecka i rodziny,
- podejmowanie działań profilaktycznych na rzecz rodziny.

Przewidywane efekty realizacji Programu

W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane są następujące efekty:

- 1) poprawa sytuacji rodzin mających trudności w opiece i wychowywaniu dzieci,
- 2) wzmocnienie więzi i funkcji rodzinny,
- 3) wyposażenie rodziców w niezbędną wiedzę na temat wychowywania dzieci,
- 4) zahamowanie wzrostu liczby dzieci kierowanych do różnych form pieczy zastępczej,
- 5) umożliwienie dzieciom, umieszczonym w pieczy zastępczej, powrotu do rodziny naturalnej,
- 6) stworzenie skutecznego systemu wsparcia rodziny.

Realizator Programu

Koordynatorem Programu jest Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Obornikach Śląskich, który, realizując zadania Programu, współpracuje w szczególności z:

- Urzędem Miejskim w Obornikach Śląskich,
- Pełnomocnikiem Burmistrza ds. Zapobiegania Uzależnieniom w Obornikach Śląskich,
- placówkami oświatowymi, działającymi na terenie Gminy Oborniki Śląskie,
- Domem Dziecka w Obornikach Śląskich,
- placówkami ochrony zdrowia,
- Policją w Obornikach Śląskich,
- Zespołem Interdyscyplinarnym w Obornikach Śląskich,
- Placówką Wsparcia Dziennego w Obornikach Śląskich i świetlicami środowiskowymi, działającymi na terenie Gminy Oborniki Śląskie,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Trzebnicy,
- Sądem Rodzinnym i Nieletnich w Trzebnicy,
- kuratorami sądowymi,
- Powiatowym Urzędem Pracy w Trzebnicy.

Zadania w zakresie wspierania rodziny

L. p.	Nazwa zadania	Podmiot realizujący
1.	Zapewnienie rodzinie, z problemami w zakresie wychowywania dzieci, wsparcia asystenta rodziny.	Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Obornikach Śląskich
2.	Wsparcie finansowe i w postaci pracy socjalnej rodzin.	Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Obornikach Śląskich
3.	Umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego – psycholog, psychiatra, prawnik.	Biuro Pełnomocnika Burmistrza ds. Zapobiegania Uzależnieniom w Obornikach Śląskich
4.	Współpraca i wymiana informacji z Placówką Wsparcia Dziennego i świetlicami środowiskowymi, działającymi na terenie Gminy Oborniki Śląskie.	Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Obornikach Śląskich
5.	Współfinansowanie pobytu dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej.	Urząd Miejski w Obornikach Śląskich
6.	Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnym domu dziecka.	Urząd Miejski w Obornikach Śląskich
7.	Współfinansowanie pobytu dziecka w regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej..	Urząd Miejski w Obornikach Śląskich
8.	Współfinansowanie pobytu dziecka w interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.	Urząd Miejski w Obornikach Śląskich
9.	Sporządzanie sprawozdań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawianie potrzeb, związanych z realizacją zadań dla Rady Gminy.	Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Obornikach Śląskich
10.	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej.	Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Obornikach Śląskich, Policja, Zespół Interdyscyplinarny
11.	Umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego - psycholog, prawnik.	Pełnomocnik Burmistrza d.s. Zapobiegania Uzależnieniom, Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Obornikach Śląskich

W celu realizacji zadań zakłada się następujące działania:

1. Pomoc i wsparcie asystenta rodziny. Wsparcie Interdyscyplinarne.

Asystent rodziny wspiera rodzinę zadaniami, wynikającymi z art.15.1 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. Jego praca polega również na inicjowaniu i rekomendowaniu zadań zespołowych. W skład zespołów pracujących z rodziną, w zależności od sytuacji rodziny, mogą wchodzić m. in.: asystent rodziny, pedagog, pracownik socjalny, przedstawiciel policji, kurator sądowy. Praca asystenta i zespołu powinna doprowadzić do

postawienia trafnej diagnozy problemów środowiska rodzinnego, ustalenia spójnego planu pomocy oraz uruchomienia mechanizmów współpracy z właściwymi instytucjami i służbami.

2. Poradnictwo specjalistyczne.

Praca z rodziną może być prowadzona w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego, prawnego), treningu umiejętności wychowawczych dla rodziców, psychoedukacji, mediacji. Narzędziem wzmocnienia rodziny może być, również, doradztwo w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, dbałości o higienę osobistą i otoczenia.

Tam, gdzie jest to możliwe, praca, w ramach Programu, powinna opierać się o pełną współpracę z rodziną.

Niezwykle ważnym elementem jest dostęp rodziny do pomocy prawnej, szczególnie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

3. Pomoc w formie rodzin wspierających

Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia rodziny i dziecka. Rodzina wspierająca m. in. pomaga w opiece nad dziećmi, wspólnie spędza czas wolny, oferuje pomoc z zakresu prowadzenia gospodarstwa domowego. Pomoc w tej postaci realizowana jest na podstawie zawartej umowy oraz z przyjętego i zaakceptowanego planu pomocy rodzinie. Umowę z rodziną wspierającą zawiera wójt, właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny. Za pełnienie obowiązków rodzina wspierająca otrzymuje zwrot poniesionych kosztów.

4. Partycypacja w kosztach umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej

Zasady finansowania wspierania rodziny i pieczy zastępczej określa rozdz. VII, art 191 – 197 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej.

Źródła finansowania programu :

- 1) środki własne Gminy,
- 2) dotacje z budżetu państwa,
- 3) środki pozabudżetowe.

Monitoring i ewaluacja

Monitoring i ewaluacja realizacji Programu polega na bieżącym analizowaniu oraz corocznym porównywaniu wartości określonych w Tabeli Nr 1 i 2 oraz danych dotyczących przemocy w rodzinie. Celem ewaluacji Programu będzie analiza realnego wpływu Programu na zaspokajanie zdiagnozowanych potrzeb. Ewaluacja pomoże określić czy należy kontynuować konkretne działania, wzmocnić je, czy zmodyfikować. Za kryteria ewaluacji przyjmuje się skuteczność, trafność, efektywność, użyteczność i trwałość.

Podsumowanie

Gmina Oborniki Śląskie od wielu lat realizuje działania związane z pomocą dzieciom i ich rodzinom. Nadaje im charakter interdyscyplinarny. Wiąże się to z koniecznością podnoszenia świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji rodziny oraz promowania rodzinnego stylu życia.

Realizacja Programu przy udziale wszystkich instytucji i organizacji, które, w ramach swojej działalności, wspierają rodziny pozwala zminimalizować negatywne skutki występującej patologii. Program pomoże stworzyć spójny i skuteczny system wspierania rodziny i zapewni bezpieczeństwo życia i rozwoju dzieciom, zamieszkałym na terenie Gminy Oborniki Śląskie.